

NEDELJA IMUNIZACIJE U EVROPSKOM REGIONU SZO 26.4-25.2021. godine

26.04.2021

Nedelja imunizacije je godišnji događaj čiji je opšti cilj povećanje obuhvata imunizacijom jačanjem uverenja o potrebi zaštite svakog deteta/osobe od bolesti koje se mogu spremiti vakcinacijom, sa posebnim akcentom na decu iz teško dostupnih vulnerabilnih i marginalizovanih grupa. Nedelju imunizacije je inicirala SZO u oktobru 2005. godine, a u njeno obeležavanje Srbija se uključila od početka. Nedelja imunizacije je inicijativa koja je koordinirana od strane Regionalne kancelarije SZO za Evropu, u saradnji sa zemljama članicama i partnerima, u cilju povećanja obuhvata i izgradnje pozitivnih stavova o neophodnosti imunizacije.

Ova jesnaesta po redu Nedelja imunizacije obeležava se u doba pandemije COVID-19 pod sloganom "Vaccine nas zbljavaju". Vakcinacija se vidi kao izvesno rešenje u zaustavljanju pandemije pod uslovom da dovoljna količina vakcina bude ravnomerno dostupna na globalnom nivou. Fokus je na globalnoj solidarnosti i porastu poverenja u vakcine i vakcinaciju protiv COVID-19. I u ovim uslovima, održavanje kontinuiteta u sprovođenju nacionalnih programa imunizacije ima prioritet koji ni na koji način ne sme biti ugrožen. Posebnu pažnju treba obratiti na rizične grupe kada su u pitanju pojedine bolesti koje se mogu spremiti vakcinacijom (grip, pneumokokna bolest, infekcija izazvana respiratornim sincicijelnim virusom...).

Â

Imunizacija je rezultat kolektivne odgovornosti. Uinite sve da vi i članovi vaše porodice budete pravovremeno i potpuno vakcinisani.Â

Imunizacija je jedna od najuspešnijih javnozdravstvenih inicijativa. Imunizacijom se preveniraju bolesti, komplikacije i smrtni ishodi od vakcinama preventabilnih bolesti među kojima su: dečija paraliza, difterija, tetanus, veliki kašalj, hepatitis B, morbilli, zaučici, rubela, neke vrste zapaljenja pluća, prolivi izazvani rotavirusom i rak grlišta materice. Svake godine se registruje dva do tri miliona smrtnih ishoda od pneumokoknih infekcija, rotavirusnih infekcija, difterije, tetanusa, velikog kašlja, malih boginja kod nevakcinisanih lica, među kojima je najviše dece ispod pet godina života. Imunizacija je doprinela iskorenjivanju velikih boginja i doprinosi iskorenjivanju dečije paralize.

Prema podacima SZO, ukupan broj prijavljenih slučajeva poliomijelitisa na globalnom nivou u 2020. godini iznosio je 174 i održava se na nivou iz 2019. godine. Svi slučajevi su izazvani tipom 1 divljeg virusa poliomijelitisa. Polio se endemski i dalje održava u dve zemlje (Pakistan sa 67% slučajeva i Avganistan sa 33% slučajeva). Tip 2 virusa dečije paralize je iskorenjen 2015. godine, a tip 3 virusa dečije paralize 2019. godine (poliomijelitis izazvan tipom 2 virusa se ne registruje od 1999. godine, a tipom 3 od 2012. godine). Od aprila 2016. godine sve zemlje koje u svojim programima imunizacije primenjuju oralnu polio vakcinu isključile su iz dalje primene vakcinu koja sadrži vakcinalni polio virus tip 2. Od 2021. godine OPV se više ne primenjuje u našoj zemlji, a poslednja revakcinacija protiv ove bolesti sprovodi se kod dece pred polazak u školu. Zahvaljujući vakcinaciji i nadzornim aktivnostima u okviru programa eradikacije dečije paralize više od 18 miliona ljudi ostalo je zdravo, a u suprotnom bi bilo paralizovano. U 2021. godini navršavaju se 23 godine od poslednjeg registrovanog autohtonog slučaja dečije paralize izazvanog divljim poliovirusom u Evropskom regionu SZO (Turska 1998). Sve zemlje regiona stekle su status zemalja bez poliomijelitisa u junu 2002. godine.

Pre uvođenja vakcine protiv malih boginja, koja je u primeni skoro 50 godina, procenjuje se da je godišnje umiralo od ove bolesti oko 2,6 miliona osoba. U prošloj godini u Evropskom regionu SZO prijavljeno je oko 12.200 slučajeva iz 37 od 52 zemlje, što se dovodi u vezu sa potprijavljanjem zbog laboratorijskog nadzora nad COVID-19. Od ukupnog broja slučajeva, 88% je prijavljeno iz šest zemalja (Uzbekistan, Kazahstan, Ruska Federacija, Rumunija, Kirgistan, Turska), dok je 49% slučajeva laboratorijski potvrđeno. Dominantan genotip je D8 u 28% uzoraka, a potom sledi B3. Najveći broj obolelih je u uzrastu ispod jedne godine (35%), a 82% lica je bilo nevakcinisano. Registrovana je hospitalizacija kod 90% slučajeva, a smrtni ishodi u četiri zemlje sa 10 slučajeva (Kazahstan pet, Bugarska i Turska sa po dva, Kirgistan jedan). U zemljama EU registrovano je oko 1280 slučajeva (od kojih je 75% laboratorijski potvrđeno), što je 10 puta manje u odnosu na prethodnu godinu. Kako je u periodu 2010–2019. godine registrovano 148.279 slučajeva morbila, sa epidemijskim talasima 2010–2012. i 2017–2019, redukcija broja obolelih u 2020. godini objašnjava se primenom fizičke distance, maski, zatvaranjem škola, ostajanjem kod kuće, zabranom masovnih događaja, zatvaranjem granica i drugih mera u prevenciji COVID-19. Ove mere su istovremeno opšte mere prevencije za druge zarazne bolesti je dominantni put prenosa kapljicni.

Shodno okolnostima vezanim za COVID-19, u avgustu 2020. godine Evropska verifikaciona komisija za eliminaciju morbila/rubele razmatrala je dokumentaciju za 2019. godinu za samo 11 od 53 zemlje, i naknadno do kraja godine za još 48 zemalja. Verifikovano je odcustvo endemske transmisije morbila zaključno sa 2019. godinom u 29 zemalja. I dalje je neophodno kontinuirano sprovoditi osnovne strategije prema planu aktivnosti eliminacije morbila koje se odnose na dostizanje i održavanje obuhvata preko 95% u svim administrativnim jedinicama, dostizanje i održavanje indikatora kvaliteta u aktivnom nadzoru i sprovođenju dopunske imunizacije nevakcinisanih i nepotpuno vakcinisanih lica.

Dobro funkcionisanje imunizacionog sistema je jedan od ključnih elemenata za snažan zdravstveni sistem i priprema zemlje za buduće javnozdravstvene izazove. To se najbolje vidi u novonastalim okolnostima kada imunizacija protiv COVID-19 postaje imperativ u borbi protiv pandemije ove bolesti. Obuhvat imunizacijom je jedan od indikatora dostupnosti primarne zdravstvene zaštite i procene kapaciteta zdravstvenog sistema. U uslovima pandemije COVID-19 treba insistirati na kontinuiranom sprovođenju obavezne imunizacije jer svaki pad obuhvata nosi sa sobom rizik od pojave vakcinama preventabilnih bolesti i izbijanja epidemija, što bi bilo pogubno za zdravstveni sistem koji je već ionako opterećen COVID-19.

•

•

Poruke Nedelje
imunizacije u Evropskom regionu SZO

•

• Donosioci odluka treba da kreiraju profesionalni, edukativni i socijalni sistem podjednake dostupnosti vakcina.

• Zdravstveni radnici treba da budu ključni izvor informacija o vakcinama za roditelje. Izgradnjom poverenja u vakcine stvaraju se životi.

• Svaki roditelj treba da

igra ključnu ulogu u zaštiti svoje dece izborom da ih vakciniše. Svako dete zaslužuje da bude zaštićeno od vakcinama preventabilnih bolesti.

• Istraživanja na polju vakcina spasili su milione života razvojem bezbednih i efikasnih vakcina.

• Radeći na tome da svako dete primi potrebne vakcine bivamo zaslužni za kreiranje budućnosti bez vakcinama preventabilnih bolesti.

• Vakcine štite od bolesti, spašavaju živote i stvaraju osnovu za dug i zdrav život.

• Vakcinacijom protiv zaraznih bolesti ne štite se samo vakcinisani, već i oni oko njih.

• Zahvaljujući vakcinaciji, broj slučajeva dječije paralize je od 1988. godine redukovana za 99%. Zajedno možemo iskoreniti polio.

• Morbili su jedna od najzaraznijih bolesti. Nevakcisana deca ispod pet godina života su u najvećem riziku od obolevanja i komplikacija, uključujući smrtni ishod. Vakcinacijom možemo eliminisati morbile.

• Rubela infekcija kod trudnica može izazvati pobačaj ili kongenitalne malformacije ploda. Vakcinacijom u detinjstvu štiti se osoba ceo život.

• Vakcina protiv hepatitisa B je 95% efikasna u prevenciji infekcije, razvoju hronične bolesti i karcinoma jetre uzrokovane hepatitisom B.

•

Dostizanje i održavanje kolektivnog imuniteta populacije protiv zaraznih bolesti vakcinacijom je suština zajedničkih napora u svim zemljama sveta.

•

• Srdačan pozdrav,

Centar za promociju zdravlja

• ZZJZ Vranje

